

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 4 lipca 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Odpady – Przemieszczanie – Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 – Artykuł 2 pkt 1 – Dyrektywa 2008/98/WE – Artykuł 3 pkt 1 – Pojęcia „przemieszczania odpadów” i „odpadów” – Partia towarów pierwotnie przeznaczonych do sprzedaży detalicznej zwróconych przez konsumentów lub towarów, które stały się zbędne w asortymencie sprzedawcy

W sprawie C-624/17

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Gerechtshof Den Haag (sąd apelacyjny w Hadze, Niderlandy) postanowieniem z dnia 22 września 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 6 listopada 2017 r., w postępowaniu:

Tronex BV,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Arabadjiev (sprawozdawca), prezes izby, T. von Danwitz i C. Vajda, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 12 grudnia 2018 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Tronex BV przez R.G.J. Laana, advocaat,
- w imieniu Openbaar Ministerie przez W.J.V. Speka oraz L. Boogerta, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niderlandzkiego przez M.K. Bulterman, M.A.M. de Ree oraz C.S. Schillemans, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu austriackiego przez G. Hessego, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu norweskiego przez C. Ankera oraz I. Meinich, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

– w imieniu Komisji Europejskiej przez E. Manhaevego, F. Thirana oraz E. Sanfrutos Cano, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2019 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 pkt 1 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.U. 2006, L 190, s. 1) w związku z art. 3 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz.U. 2008, L 312, s. 3).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach postępowania karnego przeciwko Tronex BV, oskarżonemu o przeniesienie partii odpadów z Niderlandów do Tanzanii z naruszeniem przepisów rozporządzenia nr 1013/2006.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1013/2006 stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie określa procedury i systemy kontroli w zakresie przemieszczania odpadów, w zależności od pochodzenia, przeznaczenia i trasy przemieszczania odpadów, rodzaju przesyłanych odpadów oraz przewidzianego trybu postępowania z odpadami w miejscu przeznaczenia.

2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do przemieszczania odpadów:

[...]

c) wywożonych ze Wspólnoty do państw trzecich;

[...]”.

- 4 Zgodnie z art. 2 tego rozporządzenia:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

1) »odpady« są zdefiniowane zgodnie z art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. 2006, L 114, s. 9)];

[...]

35) »nielegalne przemieszczanie« oznacza przemieszczanie odpadów dokonane:

a) bez zgłoszenia go wszystkim zainteresowanym właściwym organom zgodnie z niniejszym rozporządzeniem; lub

b) bez zgody zainteresowanych właściwych organów zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

[...]”.

5 Artykuł 3 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody określonej w przepisach niniejszego tytułu podlegają przemieszczenia następujących odpadów:

a) jeżeli mają być poddane procesom unieszkodliwiania:

wszystkich odpadów;

[...]”.

6 W dyrektywie 2006/12 określono w art. 1 ust. 1 lit. a) pojęcie „odpadów”. Na podstawie art. 41 akapit pierwszy dyrektywy 2008/98 tą ostatnią dyrektywą uchylono i zastąpiono dyrektywę 2006/12 ze skutkiem od dnia 12 grudnia 2010 r. Zgodnie z art. 41 akapit trzeci dyrektywy 2008/98 w związku z załącznikiem V do tej dyrektywy należy uznać, że odesłania do art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/12 należy rozumieć jako odnoszące się obecnie do definicji pojęcia „odpadów” zawartej w art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98.

7 Artykuł 3 dyrektywy 2008/98 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy:

1) »odpady« oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się został zobowiązany;

[...]”.

Prawo niderlandzkie

8 Zgodnie z art. 10.60 ust. 2 Wet houdende regelen met betrekking tot een aantal algemene onderwerpen op het gebied van de milieuhygiëne (Wet Milieubeheer) [ustawy o zasadach odnoszących się do niektórych zagadnień ogólnych w dziedzinie ochrony środowiska (zwanej dalej „ustawą o ochronie środowiska naturalnego”)] z dnia 13 czerwca 1979 r. (Stb. 1979, nr 442) zakazuje się dokonywania czynności określonych w art. 2 pkt 35 rozporządzenia nr 1013/2006.

9 Naruszenie powyższego zakazu oznacza zgodnie z art. 1a pkt 1 Wet houdende vaststelling van regelen voor de opsporing, de vervolging en de berechting van economische delicten (ustawy określającej zasady wykrywania, ścigania i oskarżania w przypadku przestępstw gospodarczych) z dnia 22 czerwca 1950 r. (Stb. 1950, nr 258) popełnienie przestępstwa gospodarczego, podlegającego karze zgodnie z art. 6 tej ustawy.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

10 Sąd odsyłający, Gerechtshof Den Haag (sąd apelacyjny w Hadze, Niderlandy), rozpatruje środek odwoławczy wniesiony przez Tronex, przedsiębiorstwo prowadzące sprzedaż hurtową resztek towarów elektronicznych, od wyroku rechtbank Rotterdam (sądu okręgowego w Rotterdamie, Niderlandy). W pierwszej instancji na Tronex nałożono warunkowo grzywnę za zarzucane mu przeniesienie odpadów z naruszeniem przepisów rozporządzenia nr 1013/2006. W dniu 10 lutego 2014 r. stwierdzono, że spółka ta miała zamiar przemieszczenia partii urządzeń elektrycznych lub elektronicznych (zwanymi dalej „rozpatrywaną partią urządzeń”) do osoby trzeciej z siedzibą w Tanzanii. Rozpatrywana partia urządzeń, odkupiona za kwotę 2396,01 EUR, składała się z czajników elektrycznych, żelazek na parę, wentylatorów i maszynek do golenia. W większości przypadków towary

znajdowały się w oryginalnych opakowaniach, lecz niektóre z nich były pozbawione opakowania. Chodziło z jednej strony o urządzenia zwrócone przez konsumentów w ramach rękojmi za wady danego produktu, a z drugiej strony o towary, które na przykład zostały przez sprzedawcę usunięte z asortymentu wskutek jego zmiany. Ponadto kilka urządzeń było wadliwych. Przemieszczenie nastąpiło bez zgłoszenia lub zgody określonych w rozporządzenia nr 1013/2006.

- 11 Przed sądem odsyłającym Openbaar Ministerie (prokuratura, Niderlandy) podnosi, że urządzenia składające się na rozpatrywaną partię nie nadawały się już do zwykłej sprzedaży konsumentom, co skłoniło dostawców z Tronexu do „usunięcia” tych urządzeń. Chodziło zatem o „odpady” w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy 2008/98. Fakt, że urządzenia te miały jeszcze pewną wartość rezydualną oraz że Tronex rzeczywiście zapłacił za nie pewną kwotę, jest pozbawiony znaczenia dla sprawy w tym zakresie. W związku z tym przeniesienie tej partii „odpadów” do osoby trzeciej z siedzibą w Tanzanii powinno odpowiadać wymogom wynikającym z rozporządzenia nr 1013/2006.
 - 12 Tronex kwestionuje zamierzone przez prokuraturę uznanie za „odpady” urządzeń stanowiących rozpatrywaną partię urządzeń. Dostawcy tej spółki nie „pozbyli” się tych urządzeń w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98, lecz sprzedali go jako zwykłe towary o określonej wartości rynkowej.
 - 13 W tych okolicznościach Gerechtshof Den Haag (sąd apelacyjny w Hadze, Niderlandy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
 - „1) a) Czy sprzedawcę detalicznego, który w oparciu o umowę wiążącą go z dostawcą zwraca temu dostawcy (importerowi, hurtownikowi, dystrybutorowi, producentowi lub innemu podmiotowi, od którego on ten przedmiot uzyskał) przedmiot zwrócony mu przez konsumenta względnie przedmiot, który w ramach oferowanego przez tego sprzedawcę asortymentu stał się zbędny, należy uznać za posiadacza pozbywającego się tego przedmiotu w rozumieniu art. 3 pkt 1 [dyrektywy 2008/98]?
 - b) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [pierwsze lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o przedmiot dotknięty łatwym do usunięcia brakiem względnie łatwą do usunięcia wadą?
 - c) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [pierwsze lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o przedmiot dotknięty tak znacznym lub istotnym brakiem lub wadą, że z tego powodu przedmiot ten nie nadaje się już do wykorzystania zgodnie z jego pierwotnym przeznaczeniem?
 - 2) a) Czy sprzedawcę detalicznego lub dostawcę, którzy przedmiot zwrócony im przez konsumenta względnie przedmiot, który w ramach oferowanego przez nich asortymentu stał się zbędny, odsprzedają odsprzedającemu (resztki partii towarów) należy uznać za posiadacza pozbywającego się tego przedmiotu w rozumieniu art. 3 pkt 1 [dyrektywy 2008/98]?
 - b) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [drugie lit. a)] ma znaczenie wysokość ceny kupna ustalonej do zapłaty przez odsprzedającego sprzedawcy detalicznemu względnie dostawcy?
 - c) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [drugie lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o przedmiot dotknięty łatwym do usunięcia brakiem względnie łatwą do usunięcia wadą?
 - d) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [drugie lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o przedmiot dotknięty tak znacznym lub istotnym brakiem lub wadą, że z tego powodu przedmiot ten nie nadaje się już do wykorzystania zgodnie z jego pierwotnym przeznaczeniem?
- 3) a) Czy odsprzedającego, który odsprzedaje (będącej podmiotem zagranicznym) osobie trzeciej znaczną część towarów odkupionych od sprzedawców detalicznych i dostawców, po tym jak towary te zostały zwrócone im przez konsumentów względnie stały się dla nich zbędne, należy uznać za posiadacza pozbywającego się tej partii towarów w rozumieniu art. 3 pkt 1 [dyrektywy 2008/98]?
- b) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [trzecie lit. a)] ma znaczenie wysokość ceny kupna ustalonej do zapłaty przez osobę trzecią odsprzedającemu?

- c) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [trzecie lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o partię towarów, w ramach której niektóre towary są dotknięte łatwym do usunięcia brakiem, względnie łatwą do usunięcia wadą?
- d) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [trzecie lit. a)] ma znaczenie, że chodzi o partię towarów, w ramach której niektóre towary są dotknięte tak znacznym lub istotnym brakiem lub wadą, że z tego powodu odnośne przedmioty nie nadają się już do wykorzystania zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem?
- e) Czy dla treści odpowiedzi na pytanie [trzecie lit c) lub d)] ma znaczenie, jaki procent wszystkich towarów odsprzedanych osobie trzeciej stanowią towary wadliwe? Jeżeli okoliczność ta ma znaczenie – jaki procent stanowi wartość progową?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 14 Poprzez swoje pytania, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy przemieszczenie do państwa trzeciego partii urządzeń elektrycznych lub elektronicznych, takich jak urządzenia będące przedmiotem postępowania głównego, które były pierwotnie przeznaczone do sprzedaży detalicznej, ale zostały zwrócone przez konsumenta, lub które z różnych względów zostały odesłane przez sprzedawcę detalicznego dostawcy, należy uznać za „przemieszczanie odpadów” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1013/2006 w związku z jego art. 2 pkt 1 i z art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98.
- 15 Zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. c) rozporządzenia nr 1013/2006 rozporządzenie to ma zastosowanie do przemieszczania odpadów wywożonych z Unii do państw trzecich.
- 16 W odniesieniu do pojęcia „odpadów” należy przypomnieć, że art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98 definiuje je jako oznaczające każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się został zobowiązany.
- 17 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zakwalifikowanie jako „odpadów” wynika przede wszystkim z zachowania posiadacza i ze znaczenia wyrazu „pozbywać się” (wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 18 W odniesieniu do wyrażenia „pozbywać się” z orzecznictwa wynika, że powinno być ono interpretowane z uwzględnieniem celu dyrektywy 2008/98, którym zgodnie z motywem szóstym tej dyrektywy jest zmniejszenie negatywnych skutków wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi dla zdrowia ludzkiego i środowiska, a także w świetle art. 191 ust. 2 TFUE, który stanowi, że polityka Unii w dziedzinie środowiska stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony i opiera się w szczególności na zasadach ostrożności i działania zapobiegawczego. Z powyższego wynika, że wyrażenie „pozbywać się”, a zatem pojęcie „odpadów” w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98, nie może być interpretowane w sposób zawężający (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 19 Z przepisów dyrektywy 2008/98 wynika, że określenie „pozbywać się” obejmuje zarówno „odzysk”, jak i „unieszkodliwianie” substancji lub danego przedmiotu w rozumieniu art. 3 pkt 15 i 19 tej dyrektywy (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 20 W szczególności fakt, że mamy do czynienia z „odpadami” w rozumieniu dyrektywy 2008/98, winien być potwierdzony w świetle wszystkich okoliczności, z uwzględnieniem celu tej dyrektywy i jej skuteczności, która nie powinna zostać naruszona (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 21 Pewne okoliczności mogą zatem stanowić wskazówkę występowania działania polegającego na pozbywaniu się, zamiaru pozbycia się lub zobowiązania do pozbycia się substancji lub przedmiotu w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98 (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 41).
- 22 Należy zwrócić szczególną uwagę na okoliczność, że rozpatrywany przedmiot lub substancja nie są jej posiadaczowi przydatne lub nie są mu już przydatne, skutkiem czego przedmiot ten lub ta substancja stanowią obciążenie, którego posiadacz zamierza się pozbyć. Gdy taka sytuacja rzeczywiście ma miejsce, istnieje ryzyko, że posiadacz pozbędzie się danego przedmiotu lub substancji, które do niego należą, w sposób mogący szkodzić środowisku naturalnemu, w szczególności porzucając, wysypując lub unieszkodliwiając je w niekontrolowany sposób. Ten przedmiot lub substancja, wchodząc w zakres pojęcia „odpadów” w rozumieniu dyrektywy 2008/98, podlegają przepisom tej dyrektywy, co oznacza, że odzyskiwania lub unieszkodliwiania tego przedmiotu lub tej substancji należy dokonać bez zagrażania zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 23 W tym względzie stopień prawdopodobieństwa ponownego wykorzystania towaru, substancji lub produktu bez wstępnego przetwarzania stanowi istotną przesłankę w kontekście oceny, czy są one odpadami w rozumieniu dyrektywy 2008/98. Jeżeli poza zwykłą możliwością ponownego wykorzystania towaru, substancji lub produktu istnieje jeszcze korzyść gospodarcza, którą ich posiadacz może odnieść wskutek tego, prawdopodobieństwo takiego ponownego wykorzystania jest wysokie. W takich okolicznościach dany towar, substancja lub produkt nie mogą być nadal traktowane jako obciążenie, którego posiadacz zamierza się pozbyć, ale winny być traktowane jako rzeczywiste produkty (zob. podobnie wyrok z dnia 18 grudnia 2007 r., Komisja/Włochy, C-263/05, EU:C:2007:808, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 24 Nie jest w żaden sposób uzasadnione poddanie towarów, substancji lub produktów, które posiadacz zamierza wykorzystać lub wprowadzić do obrotu na korzystnych zasadach, bez jakiegokolwiek czynności odzyskiwania, przepisom dyrektywy 2008/98, które dotyczą zapewnienia, by czynności odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów były wprowadzane w życie bez zagrażania zdrowiu ludzkiemu oraz bez stosowania procesów lub metod, które mogłyby szkodzić środowisku naturalnemu. Niemniej uwzględniając obowiązek dokonania wykładni rozszerzającej pojęcia „odpadów”, należy uznać, że dotyczy ono jedynie sytuacji, w których ponowne wykorzystanie rozpatrywanego towaru lub substancji jest nie tylko możliwe, ale i pewne, bez konieczności poddania w tym celu uprzedniemu procesowi odzyskiwania odpadów, o którym mowa w załączniku II do dyrektywy 2008/98, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Do sądu odsyłającego, który jako jedyny jest właściwy do oceny okoliczności faktycznych rozpoznawanej przez niego sprawy, należy ostatecznie ustalenie, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danego przypadku i przy jednoczesnym zagwarantowaniu przestrzegania celu dyrektywy 2008/98, czy posiadacz rozpatrywanego przedmiotu lub substancji rzeczywiście miał zamiar „pozbycia się” go. W związku z powyższym do Trybunału należy dostarczenie temu sądowi wszelkich wskazówek przydatnych do rozstrzygnięcia toczącego się przed nim sporu (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 października 2013 r., Brady, C-113/12, EU:C:2013:627, pkt 47; z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 48).
- 26 W niniejszym przypadku należy zbadać, czy urządzenia elektryczne stanowiące rozpatrywaną partię powinny być traktowane jak „odpady” w momencie, w którym zostały wykryte przez niderlandzkie organy celne.

- 27 W tym zakresie jeśli Tronex uzyskał urządzenia, które we wcześniejszym stadium stały się odpadami, i nie przystąpił do ich unieszkodliwiania lub odzysku, należałoby uznać, że dokonuje on przemieszczenia odpadów z naruszeniem właściwych przepisów rozporządzenia nr 1013/2006.
- 28 Jednakże należy podkreślić, że wskazana przez sąd odsyłający okoliczność, że urządzenia elektryczne składające się na rozpatrywaną partię nie nadawały się już do używania, do którego były pierwotnie przeznaczone przez ich posiadaczy, czyli sprzedawców detalicznych, hurtowników i importerów nowych urządzeń tego rodzaju, może stanowić wskazówkę, że rozpatrywana partia stanowi obciążenie, którego dostawcy zamierzali „się pozbyć”.
- 29 W kontekście okoliczności, że wspomniane urządzenia miały wartość rezydualną i że Tronex uiścił z tego tytułu pewną kwotę, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału pojęcia odpadów nie należy rozumieć w ten sposób, że nie obejmuje ono substancji i przedmiotów mających wartość handlową, które mogą zostać ponownie wykorzystane gospodarczo (wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Wątpliwości, jakie powziął sąd odsyłający, dotyczą w szczególności okoliczności, że chociaż urządzenia te były zasadniczo w oryginalnych opakowaniach, to niektóre z tych urządzeń były opakowania pozbawione. Rozpatrywana partia towarów składała się z jednej strony z urządzeń elektrycznych zwróconych przez konsumentów w ramach rękojmi za wady, a z drugiej strony z towarów, które na przykład na skutek zmiany oferowanego przez sprzedawcę detalicznego, hurtownika lub importera asortymentu stały się w jego ramach zbędne. Ponadto kilka urządzeń było wadliwych.
- 31 W tym względzie sama okoliczność, że sprzedawca i kupujący zaklasyfikowali sprzedaż jako będącą sprzedażą partii i że ta partia zawiera urządzenia, które należy uważać za odpady, nie oznacza, że wszystkie urządzenia zawarte w tej partii stanowią odpady.
- 32 Z jednej strony w odniesieniu do towarów, które stały się zbędne w ramach asortymentu oferowanego przez sprzedawcę detalicznego, hurtownika lub importera, nadal znajdujących się w nieotwartych oryginalnych opakowaniach, można uważać, że chodzi o towary nowe, w odniesieniu do których można zakładać, iż są sprawne. Takie urządzenia elektryczne można uznać za towary nadające się do sprzedaży, mogące być przedmiotem zwykłego obrotu handlowego, które nie stanowią co do zasady dla ich posiadacza obciążenia zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 22 niniejszego wyroku.
- 33 Akta sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie zawierają informacji pozwalających uznać, że posiadacz wspomnianych urządzeń miał zamiar „pozbyć się” ich w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98. Do sądu odsyłającego należy jednak sprawdzenie, czy żadna okoliczność nie pozwala wątpić o sprawnym funkcjonowaniu tych towarów.
- 34 Z drugiej strony w odniesieniu do urządzeń elektronicznych zwróconych w ramach rękojmi za wady, należy zauważyć, że czynność zwrotu dokonana zgodnie z klauzulą umowną w zamian za zwrot ceny zakupu nie może zostać zrównana z pozbyciem się go. W sytuacji bowiem gdy konsument dokonuje takiego zwrotu towaru nieodpowiadającego szczególnym właściwościom w celu uzyskania zwrotu na podstawie rękojmi związanej z umową sprzedaży tego towaru, wspomniany konsument nie może być uznany za osobę mającą zamiar unieszkodliwiania lub odzyskiwania towaru, którego miał zamiar „pozbyć się” w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98. Ponadto należy dodać, że w okolicznościach takich jak w sporze głównym ryzyko, że konsument pozbędzie się tego towaru w sposób mogący szkodzić środowisku naturalnemu, jest znikome (zob. podobnie wyrok z dnia 12 grudnia 2013 r., Shell Nederland, C-241/12 i C-242/12, EU:C:2013:821, pkt 46).
- 35 Niemniej jednak taki zwrot z tytułu rękojmi za wady nie pozwala na ustalenie, czy w takim kontekście ponowne wykorzystanie danych urządzeń elektrycznych jest pewne, jak wymaga tego orzecznictwo przypomniane w pkt 24 niniejszego wyroku. Trzeba będzie zatem w celu ustalenia ryzyka pozbycia się urządzeń przez posiadacza w sposób mogący wyrządzić szkodę środowisku naturalnemu zbadać, czy

urządzenia elektryczne zwrócone z tytułu rękojmi za wady mogą być nadal sprzedawane bez naprawy w celu wykorzystania ich zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem i czy to ponowne wykorzystanie jest pewne.

- 36 Natomiast jeśli takie urządzenie ma wady wymagające naprawy, skutkiem czego nie może być ono wykorzystane zgodnie ze swym pierwotnym przeznaczeniem, stanowi ono obciążenie dla posiadacza, a zatem należy uznać je za odpad, ponieważ nie ma pewności, że posiadacz rzeczywiście dokona naprawy. Jak podniosła Komisja Europejska w swych uwagach na piśmie, istnienie wątpliwości co do faktu, czy towar będzie mógł nadal być sprzedany bez naprawy w celu użycia zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, jest rozstrzygające dla jego zakwalifikowania jako „odpadu”.
- 37 Koszt naprawy koniecznej, aby dany towar mógł zostać ponownie użyty zgodnie z jego początkowym przeznaczeniem, ma zatem niewielkie znaczenie, ponieważ, po pierwsze, sama okoliczność, że towar ten nie jest sprawny, czyni z niego obciążenie dla jego posiadacza, a po drugie, jak wynika z poprzedniego punktu, jego przyszłe użycie zgodne z tym przeznaczeniem nie jest pewne.
- 38 W związku z tym należy stwierdzić, że istnienie wady, która powodowałaby, iż rozpatrywany towar nie mógłby już zostać użyty zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, oznacza, że ponowne użycie takiego towaru nie jest pewne.
- 39 Należy w tym względzie zauważyć, że sposób, w jaki posiadacz traktuje brak lub wadę, może stanowić wskazówkę występowania działania polegającego na pozbywaniu się, zamiaru pozbycia się lub zobowiązania do pozbycia się danego towaru. Zatem w sytuacji gdy posiadacz sprzedaje lub zbywa dany towar osobie trzeciej bez wcześniejszego stwierdzenia, że jest on sprawny, należy stwierdzić, iż wspomniany towar stanowi dla posiadacza obciążenie, którego pozbywa się on, skutkiem czego ów towar należy zakwalifikować jako „odpady” w rozumieniu dyrektywy 2008/98.
- 40 W celu ustalenia, że urządzenia dotknięte wadą w zakresie funkcjonowania nie stanowią odpadów, na posiadaczu omawianych towarów spoczywa zatem obowiązek wykazania, iż ich ponowne wykorzystanie ma charakter nie tylko ewentualny, lecz pewny, i upewnienia się, że zostały przeprowadzone uprzednie kontrole, a nawet naprawy niezbędne w tym zakresie.
- 41 Ponadto zadaniem posiadacza, który zamierza przenieść do osoby trzeciej urządzenia takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, jest zapewnienie, by ich funkcjonowanie było zabezpieczone przed uszkodzeniami podczas transportu poprzez właściwe opakowanie. Wobec braku takiego opakowania należy uznać, że ponieważ posiadacz godzi się na ryzyko, iż urządzenia te zostaną uszkodzone podczas transportu, to zamierza się on ich pozbyć.
- 42 Jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 42 opinii, taki obowiązek kontroli i, w stosownych przypadkach, naprawy oraz opakowania stanowić środek proporcjonalny do celu dyrektywy 2008/98.
- 43 W świetle powyższych rozważań na przedstawione pytania należy odpowiedzieć, że przemieszczenie do państwa trzeciego partii urządzeń elektrycznych lub elektronicznych, takich jak urządzenia będące przedmiotem postępowania głównego, które były pierwotnie przeznaczone do sprzedaży detalicznej, ale zostały zwrócone przez konsumenta, lub które z różnych względów zostały odesłane przez sprzedawcę detalicznego dostawcy, należy uznać za „przemieszczanie odpadów” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1013/2006 w związku z jego art. 2 pkt 1 i z art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98, jeżeli ta partia towarów zawiera urządzenia, których sprawne funkcjonowanie nie zostało wcześniej stwierdzone lub które nie są odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniami podczas transportu. Z drugiej strony tego rodzaju towary w nieotwartych oryginalnych opakowaniach, które stały się zbędne w asortymencie sprzedawcy, nie mogą być uznawane za odpady, jeśli nie ma ku temu dodatkowych wskazań.

W przedmiocie kosztów

- 44 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Przemieszczenie do państwa trzeciego partii urządzeń elektrycznych lub elektronicznych, takich jak urządzenia będące przedmiotem postępowania głównego, które były pierwotnie przeznaczone do sprzedaży detalicznej, ale zostały zwrócone przez konsumenta, lub które z różnych względów zostały odesłane przez sprzedawcę detalicznego dostawcy, należy uznać za „przemieszczanie odpadów” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów w związku z jego art. 2 pkt 1 i z art. 3 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy, jeżeli ta partia zawiera urządzenia, których sprawne funkcjonowanie nie zostało wcześniej stwierdzone lub które nie są odpowiednio zabezpieczone przed uszkodzeniami podczas transportu. Z drugiej strony tego rodzaju towary w nieotwartych oryginalnych opakowaniach, które stały się zbędne w asortymencie sprzedawcy, nie mogą być uznawane za odpady, jeśli nie ma ku temu dodatkowych wskazań.

Podpisy